Queſtio ~ ij b

Utꝝ repudiare vxoꝛē debuerit ꝑmitti. Et ꝙ nō videt̃.
q2 q̄ nō ꝓhibet malū cū poſſit hr̄ ꝑ cōſentiēte. ſꝫ legiſla/
toꝛ potuit ꝓhibere ⁊ nō ꝓhibuit repudiū. ḡ ꝯſenſit. ſed
ꝯſentiēs malo peccat. ergo ⁊c̄. ¶ Itē nō ſūt faciēda ma
la vt veniāt bona. ergo nec ꝑmittēda mala ne veniant
maioꝛa mala. ḡ nec debuit repudiū ꝑmittere ꝓpter vitā
dū homicidiū. Itē vir et vxoꝛ pares ſūt q̄ꝫtū ad legē tho
ri. Sꝫ ſicut vir ꝑt occidere vxoꝛē. ita vxoꝛ odiēs virum
ꝑt machinari in moꝛtē eꝰ. ḡ idē ꝑiculū ⁊ idē ius ē ex vtra
q̄ ꝑte. ſꝫ nō ꝑmittebatur in lege vt vxoꝛ repudiaret vi/
rū. ergo ⁊c̄. Itē tꝑe legis nature non legimꝰ fuiſſe ꝑmiſ
ſū repudiū. tēpoꝛe grē ſimiliter legimꝰ fuiſſe ꝓhibitum.
q̄re ḡ tꝑe leg̃ ſcꝑte fuit ꝑmiſſū. Si dicas ſic. dn̄s dedit
ad duriciā coꝛdis coꝝ. Cōtra. q2 duri erāt. iō ad coꝝ du
riciā ꝯfringēdā impoſuit legiſlatoꝛ onera grauia. ergo
ſi graue ē habitare cū vxoꝛe exoſa. cōgruebat ḡ nō ꝑmit/
ti repudiū. Cōtra. in lege nō debuit ꝓhiberi aliq̄d q̄d n̄
debuit puniri. nec puniri debuit niſi ex q̄ deberent effici
melioꝛes. ſaltē ī ope q̄ꝫuis nō charitate. Sꝫ ſi repudiuꝫ
nō ꝑmitteret̃ hoīes illi q̄ ꝓni erāt ad homicidiū laberē/
tur ī peius. ḡ ⁊c̄. Itē nulla ſacra ita ꝑfecte fuerīt ī ve. t.
ſicut ī nouo. ḡ nec ſacrm̄ cōiugij. ḡ ſi ꝑfectio ī ſacro ꝯiu/
gij ꝯſiſtit in indiuiſibilitate. nō ḡ debuit ꝑfecte ī lege ve
teri idiuiſibilitas impari. ¶ Itē ſi tāta eſſꝫ artitudo in
ter virū ⁊ vxoꝛē ꝙ nullo mō ſepari poſſent. cū foꝛnicatō
tūc nō puniret̃ oēs efficerētur foꝛnicarij. ⁊ pauci aut nl̄
li ducerēt vxoꝛes. ḡ ſi p̄ceptū fuit tūc ſemē legitimū mł
45 tiplicari. repudiū nō debuit ꝓhiberi. ¶ Rꝰ. dō. ꝙ per/
miſſio eſt q̄drupler. Uno mō ꝑ ꝓuatōnem p̄ceptōis. et
ſic aplꝯs permittit minus bonū. q2 nō p̄cepit maius bo
nū. ſicut virginibus nubere ꝑmittit. Secūdo mō ꝑ ꝓua
tionē ꝓhibitōis. ⁊ ſic venialia dicūtur ꝑmiſſa. q2 nō ſt̄
ꝓhibita. Tercioꝰ ꝑ ꝓuatōꝫ punitōis. et ſic repudiatio
vxoꝛis ē ꝑmiſſa. q2 nō punitur ī lege. Quarto mō ꝑ ꝓ
uatione ꝓhibitōis. et ſic oīa mala dicūtur a deo ꝑmiſſa
q2 nō ꝓhibet. Pꝛima ꝑmiſſio ē ꝓpter boni q̄litatē. Se/
cūda ꝓpter nr̄am infirmitatē. Tercia ꝓpter vitanda
maioꝛa mala. Quarta ꝓpt̄ eliciēda maioꝛa bona. Per
46 miſit ḡ moyſes. q2 nō poterat ꝓhibere hoc malū q̄n tri
plex malū inde ſequeret̃. Pꝛimū q̄dē defectꝰ facti. q2 n̄
vellēt vxoꝛes ducere. Secūdo multiplicatio foꝛnicatō
nis. Tercio homicidium Ex hoc patent duo pꝛima q2
moyſes nō ꝑmiſit niſi coactꝰ ꝓpter ſcꝫ maiꝰ malum vi/
tandū. vnde fuit ibi potius pati q̄ꝫ agere. ſꝫ q̄ facit ma/
lū vt veniat bonū peccat faciēdo. iō nō ē ſimile quod ſe
cundo obijciebat̃. ¶ Ad illud qd̄ obr̄ quare nō ꝑmittit̃
47 mulieri. dōm ꝙ tꝑe leg̃ nō iudicabātur ad paria vir cū
muliere. tum ratōne conditōnis. q2 vir eſt ꝓncipiū mu/
lieris. tū rōne ꝓuatōnis. q2 mulier eſt initiuꝫ peccati. iō
48 dem̄ ē ei Gen̄. iij. ſub viri poteſtate eris. ¶ Ad illō qd̄
querit̃ q̄re potiꝰ tꝑe illius legis fuit ꝑmiſſum. dōm. ꝙ
ad hoc triplex fuit rō. Una q2 nō fuit eis omnino reuelā/
dū mr̄imonij miſteriū. q2 erat tempꝰ vmbꝛe. Secūda q2
ipſi erāt imperfecti. vn̄ tm̄ onꝰ noluerūt recipere. Ter/
cia. q2 duri. ⁊ hoc onꝰ noluerūt poꝛtare. ⁊ occulte poſ/
ſent abijcere. ⁊ ideo nō fuit imponēdū. ¶ Ad illud qd̄ 49
obꝛ de cōfractōne duricie. dōm ꝙ frāgēda erat ꝑ penaꝫ
q̄ nō eſſet occaſio maioꝛis mali q̄lis fuiſſet obligatō ad
talē inſeꝑabilitatē. ⁊ iō nō ſic debuit frāgi ¶ Dō. iij. i
De recōciliatōe. ⁊ q̄r vtꝝ vxoꝛ poſt repudiū debeat viro
reconciliari. Et ꝙ ſic videt̃. q2 peccm̄ fuit vxoꝛē dimitte
re. vt ſupꝛa oſtenſū ē. ergo iuſtū ē ipſam reſumere. Item
mulier repudiata ſi ꝯtrahit cū alio. aut peccat. aut nō.
Si non peccat. ḡ cū ꝓpter nullū pecm̄ eiꝰ fuerit repudi
ata ⁊ nō debeat infligi pena niſi ꝓpter culpā. māifeſtū
eſt ⁊c̄. Si peccat. ḡ manet vinculū cū ꝓoꝛi. ḡ adhuc ē vx
oꝛ eiꝰ. Sꝫ dn̄s vult ꝙ vxoꝛ ſit cū viro. ergo ⁊c̄. Item de
om̄i malo licitū ē penitere. ſꝫ pn̄ia retractat malū factū
ergo cū repudiare vxoꝛē ſit malū. ergo licitū eſt penite/
re. ergo ⁊ retractare. gꝰ ⁊ vxoꝛē ſibi recōciliare. Itē diui
ſa ꝑ diuoꝛciū ꝑt recōciliari. gꝰ ⁊ ꝑ repudiū. Cōtra Deut̄
xxiij dr̄ ꝙ n̄ ē recipiēda poſt repudiū ne peccare facias
terrā. ergo q̄ recipit facit peccare terrā. ergo ⁊c̄. Item.
Iere. iij. vulgo dr̄ ſi dimiſit vir vxoꝛē. ⁊ illa recedēs du
xerit viꝝ alterū. nūq̄d reuertet̃ ad eū. q̄ſi dicat nō. ergo
⁊c̄. Itē iſte repudiādo vxoꝛē q̄ntū ī ſe ē amiſit ius ī eam
tanq̄ꝫ in vxoꝛē. ergo ſi recipit accipit qd̄ nō eſt ſuū. Itē
ſn̄ia iudicis ſm̄ legē dꝫ irretractabiliter obſeruari. Iu/
ſta eni ſētētia n̄ ē retractāda. ſꝫ cū vxoꝛ dimittebat̃ dato
libello repudij in ꝯſpectu eccleſie fiebat ꝑ ſentētiā legis
repudiū. ergo ⁊c̄. Rꝰ. dō. ꝙ pꝰ repudiū aliq̄d fuit licitū 50
et ꝯceſſū. vt ābos ſcꝫ viꝝ ⁊ mulierē manere innuptos.
vel etiā an̄ nuptias alias inuicē recōciliari. Aliq̄d fuit
licitū ⁊ ꝑmiſſū. vt ſcꝫ vir vxoꝛe repudiata aliaꝫ duceret
vxoꝛē. n̄ ei fuit ꝓhibitū hr̄e plꝛes vxoꝛes. Aliq̄d fuit illi
citū et ꝓhibitū. vt vicꝫ vxoꝛ repudiata viro viuēte du/
ceret aliū. Q2 eni nunq̄ꝫ licuit vni vxoꝛi plꝛes hr̄e viros
cū ꝓmꝰ vir repudiatꝰ viuat. nō lꝫ ei hr̄e ſecūdū. Hoc tn̄
nō fuit ꝓhibitū directe. ſed oblique in penā eius impo
ſitū. vt nunq̄ꝫ poſſit redire ad virū ꝓoꝛē. q2 volūtarie ſe
polluit cū ſecūdo. ⁊ iō dr̄ in deut̄. ⁊ Iere. ꝙ polluta ⁊ cō
taminata eſt mulier illa ꝓpter adulteriuꝫ. ſ. qd̄ cōmiſit
cū ſecūdo. Cōcedēdū eſt igit̃ ꝙ licitū ē pꝰ repudiū vxo/
rē viro recōciliari niſi culpa adulterij inueniat̃. ꝓpter
quā puniēdā ꝓhibet̃ ne ad virū redeat. q2 tunc licite fie
bat diuoꝛciū. vn̄ miro mō licet occulto. tamē de ipa lex
iudicabat inſeꝑabile eſſe ꝯiugij ſacrm̄. ⁊ hoc magis expꝛ
ſe tāgit Iere. iij. Ex ergo dicit lex ꝙ nō ē recipiēda. intel
ligit̃ ꝓpter adulteriū cōmiſſū. nō q2 nō ſit vxoꝛ. ſꝫ q2 cō/
tra matrimoniū fecit. Magis aūt punit̃ mulier q̄ꝫ vir
rōīe ꝓdicte. q2 in lege inferioꝛ erat. ¶ Ad illud qd̄ obꝛ 51
ꝙ nullo mō lꝫ cū ꝑdiderit ius. dō. ꝙ nō hꝫ ius repetēdi
poſtq̄ꝫ repudiauerit. Si tamē vxoꝛ velit de eiꝰ volūta/ 52
te et ꝯſenſu ꝑt iterū licite fieri. ¶ Ad illud qd̄ obr̄ ꝙ ſē/
tentia lata ſm̄ legē nō ē retractāda. dō. ꝙ lex q̄dā p̄cipit
quedā ꝑmittit. Sētētia lata ſm̄ legē p̄cipiētē omnino iu
ſta eſt. et retractāda nō eſt. ſed ſm̄ legē ꝑmittētē cum ibi
ſit aliquid iuſticie ſine om̄i peccato reconciliari poteſt
immo meritoꝛie ⁊ licite.

¶ Diſt. xxxiiij. De matrimonio ſm̄ cām materi/
alē q̄ ē perſonaꝝ legittimas vel illegittimas.

Nunc ſupeſt attēdere q̄ ꝑſone ſint legittime ⁊c̄.
Supꝛa egit mgr̄ de mr̄imonio q̄ꝫtū ad tria gn̄a
cāꝝ. hic agit q̄ntū ad q̄rtū genꝰ cāe. ſ. q̄ꝫtū ad cām
matialē. q̄ q̄dē ē ꝑſoāꝝ legittimitas vel illegittimitas.
Et diuidit̃ hec ꝑs ī duas. q2 q̄dā ꝑſoe ſūt ſimpliciter il/
legittime reſpectu mr̄imōij. Quedā reſpectu mr̄imōij ꝑ
fecti. vtpote ille q̄ alias nupſerūt. ⁊ iā moꝛtuꝰ ē vir vel
defūcta vxoꝛ. iō mgr̄ ꝓmo agit de ī pedimēt̃. Scđo circa
finē iſtiꝰ tractatꝰ agit de ſecūdis nuptijs. ibi. Sciēdū ē
ꝙ nō ſolū ꝓme vel ſcđe nuptie ⁊c̄. Pꝛīa ꝑs hꝫ duas. in
ꝓma agit de ī pedimētis q̄ nō oīno auferūt illegittimita
tē. In ſcđa v̄o de his q̄ oīno faciūt illegittimitates. īfra
diſ. xxxvij. Sūt ḡ q̄dā oꝛdies Pꝛīa ꝑs hꝫ duas ſm̄ duo
ī pedimēta de q̄bꝰ ꝓncipaliť agit. Pꝛio ei agit de ī poten

tia coeūdi q̄ reſpicit defectū viri. Secūdo vō de ↄditōe
q̄ rſpicit ſtatū legꝫ hūane. īfra diſ. xxxvj. Nūc ō ↄditōe
videam⁹. Pria ps hꝫ duas. q2 ad īpedimētū ſeqtur di
uortiū. iō pmo agit de mrimōij īpedimēto lꝫ ſemiplene.
Scđo vō ō diuortio. īfra. diſ. xxxv. Hoc etiā notādū ē
q2 cū dn̄s ꝛc. Pria ps hꝫ duas ptes In pma detmiat hu
iuſmōi īpedimēta ī gn̄ali. In ſcđa ī ſpāli. ibi. De his ei
q̄ cā frigiditatꝭ ꝛc. Et illa ſecūda ps ſubdiuidit̄ in duas
q2 īpedimētū pt vēire vel ex pte vis impāte ſcꝫ gn̄atiue
vel impantꝭ vt li. ar. iō pmo pōit īpedimēta reſpiciētia
pmā vim. ſcđa vō ſecūdā. ibi. Furioſi qꝫ dū ī amētia ſt.
ꝛc. Et q̄libꝫ haꝝ hꝫ duas ſm ſubdiuiſionē impedimēti.
Impedimētū ī vi gn̄atiua ē īpotētia coeundi. et hec du
plex. naturalis. ſcꝫ. ꝛ accidentalis. Similiter impedi
mentum ex libero arbitrio eſt aut ꝓpter defectum cogna
tionis in crimine. aut honeſtatis in voluntate. et ſic
ſunt duo. ſcilicet criminis enormitas vel inceſt⁹. et cor
poris deformitas et horror.

Determiāt in generali de ī
pedimēto matrimonij q̄tū ad
perſonaꝝ illegittimitatē. a

Nunc ſupereſt attende
re q̄ pſone ſint legitti
me ad cōtrahēdū ma
trimoniū. Legittime iudicant̄
pſone ſm ſtatuta patrū q̄ diuer
ſa ſunt. Alie nāqꝫ fuerūt legit
time an̄ legē. alie ſub lege. alie
in tpe grē. Itē in pmitiua eccle
ſia q̄dā erāt legittime q̄ mō nō
ſunt. Earū vō q̄ mō legittime
ſunt vel illegittime. q̄dā ſūt ple
ne legittime. q̄dā oīno illegitti
a me. q̄dā medie. [a] Plene legitti
me ſunt q̄b⁹ nō obuiat votū cō
tinētie. vel ordo ſacer. vel cog
tio. vel diſpar cult⁹. vel cōditio
vel nature fragilitas. ꝛ ſi q̄d eſt
aliud. Penit⁹ vero illegittime
ſūt p votū. p ordinē. p cognati
onē. p diſparē cultū. Medie ve
ro ſūt nec plene legittime. nec oī
no illegittime p frigiditatē p cō
ditionē. Si ei tales iungunt̄ ig
rant̄. cōmanere pn̄t q̄buſdā ac
cedētib⁹ cauſis. ꝛ eiſdem defici
entibus diuidi.

Ponit impedimenta ex pte
virtutis generatiue que ē fri
giditas. b

De hijs eni q̄ cā frigiditatis
debitū reddere nō pn̄t. cōſulit
Greg. q2 pmaneāt. Sꝫ ſi muli
er cauſat̄ dicēs [b] volo eē mr̄ ꝛ fi b
lios ꝓcreare. decreuit vt vter
qꝫ eoꝝ ſeptima manu ꝓpinqꝝ
iuret. q2 nunq̄ꝫ carnalit̄ ↄuene
rūt. ꝛ tūc mulier ſcđas nuptias
cōtrahat. vir āt q̄ frigide natu
re ē abſqꝫ ſpe ↄiugij pmaneat.
Ait ei ſic. Interrogaſtis de hijs
q̄ mr̄imonio iūcti ſūt ꝛ nubere
nō pn̄t. ſi ille aliā vel illa aliū du
cere poſſit. de q̄b⁹ ſcptū ē. Vir
ꝛ mulier ſi ſe ↄiunxerint. ꝛ poſt
dixerit mulier de viro q2 nō poſ
ſit coire cū ea. ſi pt ꝓbari qđ di
cit. p iuſtū iudiciū aliū accipiat
Si vō ille accepit aliā. ſepent̄.
Itē de hijs reqſiſti q̄ ob cām fri
gide nature dicūt ſe nō poſſe ī
uicē opam carnis dātes cōmi
ſceri. Iſte vō ſi nō pt ea vti pro
vxore. habeat eā q̄ſi ſororē. Qꝫ
[c] ſi retinaculū ↄiugale voluerit c
reſcindere. maneāt vtrīqꝫ innu
pti Nā ſi huic n̄ potuit naturalr
ↄcordare. quō alteri cōueniet.
Igit̄ ſi vir aliā vxorē vult acci
pere. manifeſta patet ratio. q2
ſuggerente dyabolo odij fomi
tem. exoſaꝫ eam habuerit. ꝛ iō

1 a Plene legitti
me ſt ꝛc. Ut ma
le dicer̄ q2 legit
Di. timitas ē hitus
XXXIIII illegittimitas ē
puatio. ſꝫ p hit⁹
cognoſcunt̄ pua
tōes. nō p puati
ones hit⁹. ergo ma
le diffinit̄ legitti
mitas p puatiōꝫ
illegittimā. R°.
dō. q2 ſicut ſolu
tio vno° dicit ha
bitū reſpectu li
gatōis. alio° pri
uatōnē. ſic ī ꝓpo
ſito. Si ei cōpa
ret̄ ſolutū et liga
tū reſpectu ſcī⁹
q̄tū ad quē ē ex
peditio. ſolutio
dicit hitum. Si
vō cōpent̄ reſpe
ctu vīculi ſolutō
dicit puatōꝫ vī
culi. ꝛ ſic dupli
cit̄ pt diffiniri. p
hūc modū de le
gittimitate optꝫ
itelligi.
2 b Volo eē mr̄
ꝛc Ut male dice
re. q2 ꝓpt̄ ſterili
tatē vxoris n̄ pt
vir allegar̄ ↄ vx
orē q2 velit eē pr̄
ergo nec ꝓpt̄ frigi
ditatē viri muli
er q2 velit eē mr̄.
Itēꝫ mr̄imōium
ſtat ſine bono ꝓlis. ergo ꝓpter h̄ q2 velit eē mr̄ nō dꝫ diuidi
R°. dō. q2 ſcti curialiter loquūt̄ ſm q2 ipe mulieres ſunt
fecūde. mulier ei n̄ pt ſepari a viro ꝓpter defectū potē
tie generādi. ſꝫ potētie coeūdi. et ī illa circūlocutōe ītel
ligit̄ q̄ꝫ carnaliter vult cognoſci a viro. ꝛ ita pꝫ q2 nō ē
ſimile de cāſtitate ſꝫ bn̄ ē ſimile de artitudie. Si ei ađo ar
ta ē q2 cogſci n̄ pt. vir pt allegare ꝛ dicere q2 velit eē pr̄. i.
3 nolit ↄtinere ſi pt coire. ꝛ ſic pꝫ illō. c Retinaculū cō
iugale voluerit reſcindere maneāt vtrīqꝫ inupti Videt̄
vtrūqꝫ eē falſū. pmū. ſ. de retinaculo ↄiugali. q2 ſi ē ibi re
tinaculū cū ſit vinculū īſolubile. ſolui n̄ pt. Sc̄dō vō non
q̄uo reſcindit̄. Rurſ⁹. vr̄ falſū dicere ꝛ male pcipe. q2 ſcū
alter eoꝝ n̄ hēat īpedimētū aliqđ poſſit licite cū altero
ↄhere. Iuxta h̄ q̄r vtꝝ ſi ille q̄ ē frigid⁹. ꝑe diuortiū pe
tat vtꝝ audiēd⁹
ſit. Et q2 nō vide
tur. q2 fornicās
n̄ pt petere diuor
tiū. q2 fit ob cul
pā ſuā. ergo nec ta
lis frigid⁹ cū ip
ſe ſit in cauſa. ſꝫ
ↄ hoc ē. q2 cū nō
ſit ibi mrimoni
uꝫ q2 neuter tene
atur. R° dōm q2
diuortiū ꝓpter ī
potentiā coeūdi Greg.
aliq̄n fit ꝓpter h̄
q2 impotentia ē
in altero. aliq̄n
ꝓpter h̄ q2 ipotē
tia eſt in vtroqꝫ
Si ꝓpter hoc q2
ſit in vtroqꝫ. v
terqꝫ dꝫ ſine ſpe
cōiugij remane
re. Si p2pter
hoc q2 ſit in alte
ro ſiue in viro ſi
ue ī muliere. p⁹
diuortiuꝫ ille in
quo eſt cauſa de
bet remanere ſi
ne ſpe coniugij
tāqꝫ perſona il
legittima q2 ſi ↄ
hat ꝛ poſſit tūc
debꝫ redire ad p
ora vota. Quod
ergo dicit q2 re
maneant innup
ti refertur ad eū
ī quo reperitur
cauſa illegitti
mitatis ſiue in viro ſiue in muliere. Quod obijcitur de
retinaculo. dicendū q2 et ſi ſm veritatē nō ſit ibi retina
culū cōiugale. tamē ſm apparentiā vel extimationem.
ibi eſt. vel etiā quedā ſpōſio et obligatio. q2 affectu ma
ritali inuicem cohabitare poſſūt. vnde valde laudādū
eſt eis q2 inſimul permaneant niſi velint tranſire ad ar
tiorem vitam. Quod q̄r ſi viro petēte debeat fieri. dōm 4
q2 ſic ſi probari poſſit. attamē q2 ↄ ſe et contra matrimo
niū vadit. ſuſpicio mala de viro colligitur. et iđo abun
dans ꝓbatio tali viro indicit̄. maxime ſi mulier dicat
ſe cognitam eſſe ab ipo. Quod ſi mulier ↄfiteatur. aut
oportet euidēter ꝓbare. aut debent ambo innupti remāe
re. vel etiam nunq̄ꝫ ſepari. pro quo eccleſia debet diligē
tiam quam poteſt adhibere.

eã dimittere mẽdaciꝗ falſitate molit᷑. Q ſi mlier cauſat᷑ et dicit volo eẽ mater ⁊ filios ꝓcreare vterqȝ eoꝝ ſeptima manu propinq̃ꝝ d tactis ſacroſanctꝭ reliq̄is iureiurãdo dicat vt nũq̃ per cõmixtionẽ carnis ꝯiuncti vna caro effecti fuiſſent. tũc vr̃ mulierẽ ſcðas poſſe ꝯtrahere nuptias. Humanũ dico ꝓpter infirmitatẽ carnis eoꝝ. vir aũt q̄ frigide nature eſt maneat ſine ꝯiuge. Q ſi ⁊ ille aliã ꝯiugẽ acceperit. e tũc hij q̄ iurauerãt ꝑiurij crimie rei teneãt᷑. ⁊ pnĩa pacta ꝑora cogant᷑ recipere cõnubia Hoc ſeruãdũ eſt cũ vterqȝ idẽ fatet᷑. Sȝ vir ſi aſſerit ſe debitũ reddidiſſe vxori. ⁊ illa diffitet᷑. cui poti⁹ fides hñda ſit. merito querit᷑. De hoc ita ſtatutum ẽ. Si quis ita acceperit vxorẽ ⁊ habuerit eã aliquo tp̄e. ⁊ ipa femina dicit q̄ nũq̃ coiſſet cũ ea. ⁊ ille vir dicit q̄ ſic fecit. in veritate viri conſiſtat. quia vir ẽ caput mulieris. Hoc de naturali impoſſibilitate ſtatutũ eſt. De maleficiꝗ impedimento hoc tenendũ decernit᷑. Q ſi ꝑ ſortiarias ⁊ maleficias ꝯcubitus nõ ſequitur. hortandi ſunt quibuſ illa eueniunt vt ſpiritu ꝯtrito ⁊ hũiliato deo ⁊ ſacerdoti de oĩbus peccatis confeſſionẽ faciant. ⁊ lachrymis atqȝ elemoſynis. orationib⁹ ⁊ ieiunijs domino ſatiſfaciant. ⁊ ꝑ exorciſmos ac cetera eccleſiaſtice diſcipline munimina miſtri eccleſie tales ſanare ꝓcurent. Quod ſi ñ potuerint ſeparari valebũt. Sȝ poſtq̃ alias nuptias expetierit illis viuẽtib⁹ q̄b⁹ poſt iũcte fuerint. f prioribus quos reliquerant etiam ſi poſſibilitas concubendi eis reddita fuerit. reconciliari nequibunt. Quod in fine huius capituli continetur ex rigore magis dictũ intelligẽdum eſt q̄ ex canonica equitate. Vel intelligendum eſt non poſſe reconciliari prioribus niſi iudicio eccleſie quo diuiſio facta fuerat.

Ponit impedimentum ex parte lib. arbit. quod eſt furialitas. c

Furioſi quoqȝ dum in amẽtia ſunt. matrimonium contrahere nõ valent. Unde Fabianus. g Neqȝ furioſus neqȝ furioſa matrimonium contrahere poſſunt. ſed ſi contractum fuerit nõ ſeparentur. Item Nicolaus papa. Hij qui matrimonium ſani cõtraxerũt. ⁊ vni ex duobus vel ambobus amẽtia vel furor vel aliq̄ infirmitas acceſſerit. ob hãc infirmitatẽ talium cõiugia ſolui nõ pñt. Silr̄ ẽ etiã ſciẽdũ de hijs q̄ ab aduerſarijs excecant᷑ vel mẽbris truncant᷑ vel a barbaris ciecti fuerint.

De hijs qui cũ duab⁹ ſororibus dormiunt. d

De hijs etiam qui cum duabus ſororibus vel cum duobuſ fratribus dormiunt videndũ eſt q̄d cenſeant canones. Qui dormierit cum duab⁹ ſororibuſ et vna ex illis ante fuerit vxor.

Rom. vj.

j. Cor. xj.

Hiſmari⁹ Remenſis archiepiſcopus

Fabian⁹

Ex aurel. cõcilio.

5 d Septima manu ꝓpinq̃ꝝ ⁊c. Vr̃ male dicere. q2 nullus dȝ iurare niſi de eo de q̄ certus ẽ. Sȝ null⁹ ꝓpinq̃ꝝ cert⁹ ẽ ꝓ eo q̄ act⁹ ille latebras req̄rit. ḡ vr̃ q̄ null⁹ poſſit iurare. Itẽ eſto q̄ null⁹ ſit ꝓpinqu⁹ vel pauci. nũq̄d poterũt ſeparari. Itẽ q̄re magis h̄ dȝ fieri manu ꝓpinq̃ꝝ q̄ȝ alioꝝ. R⁹. dõm q̄ q̄uis de actu illo vir aut nũq̄ habeat᷑ certitudo ꝑ facti euidẽtiam. habet᷑ tamẽ vt plurimũ ꝑ ſigna ꝓbabilia. et ꝑ cõiecturas. q̄ q̄uis nõ ſufficiant ad generandã ſciam. ſufficiant tñ ad generandã fidẽ ſiue credulitatẽ q̄ aliq̄d robur ꝓſtat. dico igit᷑ q̄ ad h̄ q̄ diuortiũ fiat vterqȝ dȝ iurare q̄ nũq̄ carnalit᷑ cõuenerint. nec ꝯuenire poterit ⁊ q̄ opam dederint. ⁊ q̄ vnuſq̄ſqȝ ꝑ ſe nõ ſteterit ⁊ ꝓpinq̄ dñt iurar q̄ ita credũt. ⁊ tunc ex q̄ ſit cohabitauerũt ꝑ tẽpus ſufficiẽs diuidi pñt. Si autem alter eoꝝ vt pote mulier dicat q̄ ñ ſit cognita. ⁊ vir dicat q̄ ſic. ſtandũ ẽ viro quia vir ẽ caput mulieris. q2 etiã loquit᷑ ꝓ cã mrĩmoniali q̄ ẽ maxime fauorabiliſ Si ãt mulier velit offerre ⁊ replicare ipm̄ eẽ mrĩmoniũ ꝑ oñſionem clauſtroꝝ. ſtandũ ẽ ꝓbatõi mulieris. Si vero vir petat diuiſionẽ ⁊ dicat ſe nõ cognouiſſe. ⁊ mulier dicat ſe fuiſſe cognitã. q̄uis vir ſit caput mulieris. tñ nõ ẽ ſtandũ iuramẽto viri. ꝓ eo q̄ ipẽ ꝯ mrĩmoniũ agit ⁊ multi relinquũt vxores ſuas. vñ ſi aliẽ ꝓbatões ñ ſũt nõ ẽ ſtandũ ꝓ eo ſȝ ꝓ mrĩmonio. Qð q̄r q̄re manu ꝓpinq̃ꝝ. dð. q̄ h̄ ẽ ex duplici rõne. Tũ q2 eis magiſ ꝯſtat. tũ
6 etiã q2 ꝓbabile ẽ q̄ magis ꝓ matrimonio ſtent.

e Tũc hij q̄ iurauerãt ꝑiurij crimie rei teneant᷑. Videtur male dicere q2 iurauerũt ſe ita credere ſȝ q̄uis ñ ita ſit. nõ ꝓpr h̄ iurauerũt falſũ nec ꝯ mentẽ. ḡ nõ ſũt ꝑiuri. R⁹. dð. q̄ faciẽda ẽ vis ĩ v̄bo. nõ eĩ dicit q̄ ſint ꝑiuri ſȝ q̄ rei teneãt᷑ q2 ita retractãda ẽ ſnĩa diuortij lata ꝑ illa iuramẽta. ſic̄ ſi lata eẽt ꝑ iuramẽta falſa. ꝓ eo q̄ facti euidẽtia oñdit illa iuramẽta fuiſſe n̄lla q̄ȝtũ ad illã ſnĩaȝ fortificãdã. n̄c ꝓbuerũt fortificatõȝ. ſȝ poti⁹ errãdi occaſiõȝ.

f Prioribꝰ q̄s reliq̄rant etiã ⁊c. 7 Vr̃ male dicere q2 ſi copulet᷑ alij ⁊ coeũt inuicẽ. tũc apptũ ẽ q̄ ſolutũ ẽ maleficiũ. ḡ vr̃ q̄ nõ fuerit ꝑpetuũ. ḡ ⁊c. R⁹. dicẽdũ q̄ cũ dr̄ q̄ ñ pñt recõciliari. h̄ intelligit᷑ q̄ñ p̄ſumit᷑ maleficiũ illð fuiſſe ꝑſonale. et tũc valȝ vẽ q̄ ꝯiungi alij. q2 ñ hȝ ille illegitimitatẽ niſi reſpectu hui⁹ et iõ cũ alij ꝯiũgat᷑. vẽ cõiũgit᷑. et iõ nõ pt redire ad p̄mam Si ãt maleficiũ illud fuiſſet ita vniuerſaliter vt nullã poſſet cognoſcere mulierem. tũc ſi rediret potentia cognoſcẽdi et vellent. redire poſſent ⁊ deberent ſe inuicẽ recõciliare. Sȝ q̄s p̄t hoc experiri vel dari licentiam ꝓbandi. cũ hec et multa maiora q̄tidie eueniant ⁊ contingãt 8

g Neqȝ furioſus neqȝ furioſa matrimoniũ cõtrahere poſſunt ſed ſi contractũ fuerit nõ ſeparẽtur. Videtur fabianus hic male dicere. quia ſi ñ ſeparantur contrahunt. et ſi cõtrahunt poſſunt ꝯtrahere. R⁹. dõm q̄ furioſus in actu nõ põt ꝯtrahere nec de iure nec de facto. Furioſus v̄o in hitu nõ põt de iure ꝯtrahere. q2 ꝓlẽ neſcit educare. Sȝ tamẽ ſi ſit ſane mẽtis in actu põt de facto ꝯtrahere. et ſi ꝯtrahat ꝯtractum ẽ. Vñ negatio p̄ma nõ ꝑuat potẽtiã ſimplicit᷑ ſed ſolũ de iure. vel ſi ꝑuat potẽtiã ſimplicit᷑ tũc intelligit᷑ de furia in actu. et ſic intelligit᷑ verbũ mgr̃i. et v̄bum ſequens aduerſatiue intelligit᷑ de furioſis ĩ hitu. ſane mẽtis in actu. q̄ poſſunt ꝯtrahere ſaltẽ de facto.

9 b ¶ Nec ꝓprie vxori licʒ sibi ⁊c. Ur male dicere. qꝛ nō pt eā iure suo ꝓuare ¶ Itē istō ñ tenet nūc. ſʒ dʒ intelligi illud qꝛ nō licet ei petere nec redde re etiā vt satisfa ciat sue ↄcupīe. Sʒ tñ tenet debitū reddere vxori etiā q̄ perm̄ supue nit pᵒ mr̄imoniū legittime cō tractū. vñ q̄uis mr̄imoniū non claudicet q̄ꝫtum ad vinculū. tam q̄ꝫtū ad debitum reddēdū claudi care pt. sic ptʒ de eo q̄ intrat religionē sine lnīa vxoris. ⁊ emittit votū solēne. sic in ꝓposito intellige. Unñ ista decreta. qb

neutrā ex ipis hēat. nᶜ ipi adulteri vnq̄ꝫ in cōiugio copulent. b Itēᵐ nec ꝓpe vxori licet sibi reddere debitū. quā sibi reddidit illicitā sororem eiᵒ cognoscēdo. nec post mortē vxoris lʒ ei vel adultere copulari i ↄiugiū. Itē Zacharias pap̄. Cōcubuisti cū sorore vxoris tue. si fecisti. neutrā hēas. ⁊ vxor tua si nō fuerit ↄscia sceleris. ⁊ ↄtinere nō vult. nubat in dño cui vult. Tu vᵒ ⁊ adultā sine spe ↄiugij maneatis ⁊ dū viuitis pniam agite. Qꝫ ait cui vult nubat. intelligēdū ē pᵒ mortē viri. vñ Greg. Qui vxores suas i adulterio dep̄hēdūt. nᶜ ille nᶜ illa aliā vxorē accipiat vl aliū vir q̄ꝫdiu ābo viuūt. Si vᵒ adultera mortua fuerit. vir eiᵒ si vult nubat. adultā vᵒ nūq̄ꝫ ⁊ si mortuᵒ fuerit vir eiᵒ. ſʒ oībus diebᵒ pnīe lamēta psoluat. Hic de illo adulterio agit. qd̄ cū cognato viri vl cū cognata vxoris cōmittitur.

¶ Nō est dimittēda vxor ꝓ aliqua macla seu deformitate corporis. e

¶ Illud etiā sciēdūⁱ q ꝓ aliq̄ infirmitate vel macula corporali. nō licet viro vxorē dimittere ⁊ ecōuerso. ſʒ oꝫ alt alteri subsidia ꝓuidere. Uñ Aug. Si vxorē q̄s hēat sterilē siue deformē corꝑe. vel debilē mēbris. vel cecā. vel claudā. vel surdā. vel si q̄d aliud siue morbis vel laboribus doloribusq̄ꝫ ↄfectā. ⁊ q̄cq̄d (excepta fornicatōe) excogitari pt vehemēter horribile. ꝓ societate fideq̄ꝫ sustineat. i

allegant abrogata sunt. i ¶ Qꝫ ꝓ aliq̄ infirmitate ⁊c. Ur male dicere. qꝛ magis pt sustineri vt plurimum fornicatōis culpa i q̄ pt eē vsus ↄiugij. q̄ꝫ illa infirmitas i q̄ ñ pt eē vsus ↄiugij. ḡ si ꝓ fornicatōnē dimitti. vr q et ꝓpt talē infirmitatē possit dimitti. R̄o. dō. q nō fit separatio post ↄiugij ↄsūmatiōnē nisi fiat i penā alteriᵒ. et q̄m nemo punit nisi ꝓ culpa. ⁊ afflicto afflictio addenda nō est. hic est ꝓ q qualicūq̄ꝫ pena vel infirmitate nō est vxor reijcienda. 10

Ad intelligētiā eoꝝ q̄ in pñti distinctōe determinant fm tria q̄ in ea tāgunt tria pncipalit q̄rūt. Pmo q̄r de ipedimētis mr̄imonij i generali. Secūdo i spāli de ipotētia coeūdi. Tertio de defectu q̄ vēit ex pte li. ar. Circa pmū q̄runt duo. Pmo q̄r vtꝝ mr̄imoniū hēat ipedimētū. Scdo dato q hēat plura q̄r de numero ⁊ sufficiētia ipedimētoꝝ. ¶ Qō. j. a.

¶ Qꝫ mr̄imoniū ñ hēat ipedimētū ostendit. qꝛ mr̄imoniū est remediū ↄ morbū ↄcupīe. ḡ si ille morbᵒ ad oēs se extendit nullo impediente. vr silr q mr̄imoniū. cū medicina debeat ex oꝑposito respondere morbo. q mr̄imoniū in oībᵒ esse possit nullo impediente. Itē nullū aliud sacramentū hʒ ipedimētū q̄n si aliq̄s suscipiat de facto susceptū sit. ḡ silr videt i mr̄imonio q q̄licūq̄ꝫ sit aliquis tamē si de facto ↄhit suscipit mr̄imōij sacm. Itē matrimoniū ē insolubile vinculū. vt ē sup̄ ꝓbatū. ḡ si ↄhatur nūq̄ꝫ dirimit. ḡ nullū est impedimētū qd̄ dirimat iā cōtractū. Itē mr̄imoniū cū sit sacramētū opat deᵒ. vñ ↄiūcti mr̄imōialiter dicūtur ↄiūcti a deo. Sʒ diuīa opatio nō hʒ impedimētū cū deᵒ sit agēs nobilissimū. ḡ mr̄imoniū nullū hʒ impedimētū. Cōtra mr̄imoniū istitutū est in officiū. ſʒ multi sūt inepti ad officiū. vtputa ad generādū ꝓ coitū. ḡ multi sūt nō ydonei ad mr̄imoniū. ḡ. ⁊c.

¶ Itē matrimoniū institutū ē i remediū. ſʒ multi sunt q̄bᵒ nō pt esse i remediū. qꝛ nō pñt ↄuenire. ergo ⁊c. Itē multi sūt q̄ nō pñt vnq̄ꝫ sine peccō actū illū exercere. vtputa q̄ vouerūt ↄtinētiā. vel q̄bᵒ ē ꝓhibitū ↄiugi ab eo q̄ pt. Sʒ oē sacm̄ pt venire i vsū sine peccō cū ordinēt ad salutē. ergo aliq̄ sūt inepti ad mr̄imoniū. ¶ Itē nihil ē sacrū qd̄ fit ↄ diuinū mādatū. ſʒ sacm̄ est sacrū signū. ergo nihil ē sacm̄ qd̄ fit ↄ diuinā pceptōnē. Sʒ diuinū pceptū Leuit. xviij. ꝓhibet mr̄imoniū fieri inter multa genera ꝑsonaꝝ. ergo si contrahāt de facto nō est
11 sacm̄. ḡᵒ hʒ ipedimēta. R̄. dō. q sacm̄ mr̄imōij hʒ ipedimētū mltiplex sicut ostēdūt rōes ad hoc adducte. Rō aūt q̄re h̄ sacm̄ magis hʒ impedimēta q̄ꝫ alia ē duplex. Una ē rōe cāe efficiētis. qꝛ q̄uis oīa sacra sint a diuina istitutōe ⁊ humana dispēsatōe. tñ hoc sacm̄ maxime cōsistit i humana dispēsatōe. qꝛ ꝑ ↄsensū ↄhentiū oritur. nec hʒ dispēsatorē determiatū. Alia rō est rōe finis. qꝛ cū oīa sacra sūt i remediū. istud tñ nō est i remediū ſʒ etiam i officiū. ⁊ cū alia sint spūalia. huic ↄiūcta ē actō carnalis. scʒ cōiūctio q̄ ē ꝑ coitū. et iō faciliᵒ recipit impedimēta. Ex his patet obiecta. Qō enī obꝛ q nullus exclu- 12 ditur a morbo ↄcupīe. dicēdū q morbᵒ ille alr remediabilis ē q̄ꝫ ꝑ mr̄imoniū. vtputa ꝑ ↄtinētiā. ¶ Ad illud 13 q̄d obꝛ q alia sacra se extēdūt ad oēs. pʒ rñsio. qꝛ nō est simile de h ⁊ de alijs vt visū est. ¶ Ad illud q̄d obꝛ q est 14 vinclm insolubile. dicēdū q veꝝ ē eꝝ q̄ ligat. ſʒ possibile est aliquos ineptos esse ita vt hoc vinculo nō vinciantur. ¶ Ad illud quod obr̄ q diuina opatio nō pt impe- 15 diri. dicēdū q verū est vbi deᵒ opatur vt tota cā. sed nō est sic in matrimonio. imo necesse est interuenire ↄsensum legittimum. Preterea operatio ista p̄supponit materiam in qua.

¶ Questio ij b

De numero ⁊ sufficiētia impedimētoꝝ matrimonij. Et q sint multa videt. qꝛ impedimēta sūt ꝑ priuatōem vel defectū boni matrimonij. Sʒ defectᵒ boni malū ē. et vt dicit dyoñ. malū est infinitis mōis. q̄uis bonū sit vno mō. ergo infinitis mōis videt q possit impediri. Item impedimēta matrimonij accipiūtur fm accidētia ꝑsonarū. Sʒ vt vult phs accidētia sūt infinita. ergo ⁊ impedimēta. Maior pʒ discurrēdo in singul. minor patet ꝑ phm. Itē impedimēta mr̄imonij respiciūt mr̄imonij cōditionē. ⁊ illud respicit ꝑsonas singulares. Sʒ singularia sunt infinita ⁊ indeterminata. ergo ⁊ mr̄imonij impedimēta. Cōtra. Nihil impedit mr̄imoniū nisi fm institutionē dei vel ecclīe. ſʒ institutio dei vel ecclesie q̄ꝫtū ad mr̄imoniū ē in determinatis ↄditōibᵒ. ergo. ⁊c. Itē impossibile ē scire legē matrimonij ⁊ vinculū nisi sciatur illa q̄ istud vinculū soluūt. sed lex mr̄imonij ē nobis determināta. ergo ⁊ impedimēta. ergo sunt in numero definito. ¶ Itē hoc ipm̄ ꝓbatur ꝑ hoc quod mgr̄ de hmōi

determinat et doctrinā dat. ſed ſi nō eſſent in nūero de/
terminato nō daret. ġ ⁊c. ¶ R°. dōm ꝙ hoc ſacrm̄ hꝫ im/
pedimēta plura. ſed q̄dā īpediūt ex cōgruitate. ⁊ iſta di
cunt̄ impedire ꝯhendū. ſꝫ nō dirimere iā ꝯtractuꝫ. vt ē
eccleſie interdictū ſi fit clanculo. ⁊ tp̄s feriatū. q᷑ talia
reſpiciūt ſolēnitatē mr̄imonij. Quedā reſpiciūt de neceſ
ſitate. q᷑ nō ſtat cū eis ſacrm̄. vn̄ dicūt̄ impedire ꝯhēdū
⁊ dirimere ꝯtrctū. q᷑ q̄uis eſſet ꝯtractū de facto. tn̄ in ve
ritate nō fuit ſacrm̄ nec mr̄imoniū veꝝ. Impedimenta
aūt illa his verſibꝰ ꝯtinent̄ de quibꝰ diſꝯus infra habe/
bit̄ ſigillatim. Error. conditio. votū. cognatio. crimen.
Cultus. diſpitas. vis. ordo. ligamē. honeſtas. Si ſis
affinis. ſi forte coire nequibiſ. Hec facienda necant. cō
nubia iuncta retractant. De ſufficiētia ergo impedimē/
toꝝ. Dōm ꝙ impedimētū fit ſiue pōt fieri ex q̄druplici
cauſa. Nā ex efficiente ꝓuenire pn̄t tria. Efficiēs cā eſt
conſenſus. ad cōſenſum aūt cōcurrit rō et voluntas. cō
tra rōnis actū ē error. ꝯ actū volūtatis vis vel violētia
ꝯtra actū vtriuſqꝫ cōditio ſeruitutis q̄ impedit ꝑtim ꝓ/
pter defectū libertatis ꝑtim ꝓpter errorē. Ex ꝑte cā ma
terialis tria. q᷑ mr̄imoniū eſt coniunctio volūtarie itro/
ducta. ġ eſt ꝓus naturaliter diſpitaꝝ. Coiuncti eñ ꝓxi
mitate ſunt inepti ad mr̄imoniū. Sed coiuncti pn̄t eſſe
tripl'r. cōſanguinitate. affinitate. iuſticie publice hone/
ſtate. q̄ ꝯhit̄ ex ſponſalibꝰ ꝑ verba de pn̄ti. ⁊ ſic ſūt tria
impedimenta. Ex ꝑte cauſe formalis tria. q᷑ mr̄imoniū
eſt vinculū in q̄ eſt mutua ptās viri ⁊ vxoris. īpedimen
tū aūt cōtra hoc eſt qn̄ nō pōt dare ſui corꝑis ptātē. ⁊ h̄
pōt eſſe tripliciter. Aut q᷑ tradit alteri q̄ adhuc viuit. ⁊
ſic ē obligatio. Aut q᷑ ſe dedicauit deo ⁊ ſic eſt ſacer or/
do. Aut q᷑ deo ⁊ ꝑlato. ⁊ ſic eſt votū qn̄ vouet q̄s ingre
di religionē vel cōtinentiā ſolennē. Ex ꝑte finis ſil'r tria
q᷑ mr̄imoniū eſt ad ꝓcreandū ꝓlē ad cultū dei. vel ſal
tem in remediū honeſtatis. Cōtra rōnē ꝓcreandi vel
remedij eſt impotētia coeundi. Contra cultuꝫ dei q̄ ē in
fide ē diſpitas cultus qui eſt in moribꝰ ⁊ criminis enor/
mitas. ita ſunt. xij. impedimēta. Sil'r aliquā recipiunt
diuiſionē vt impotētia coeundi ⁊ crimē ſicut melius pa
tebit infra. Poſſet tn̄ aliter hoꝝ impedimētoꝝ ſumi ſuf
ficientia. In mr̄imonio eñ cōſiderant̄ ꝑſone q̄ iungunt̄
⁊ ip̄m vinculū. ⁊ illud ꝑ qd̄ vinciunt̄. ⁊ illud ad qd̄ vin/
ciunt̄. Qd̄ vincit̄. ⁊ vinculū. ⁊ ad qd̄ ⁊ ꝑ qd̄. ⁊ ꝑſone q̄ vi
ciunt̄ debēt aliq̄ mō ꝯuenire in cultu dei ⁊ fide. ſed diſta
re vinculo naturali ⁊ ꝯſili ꝓpt̄ hoc ꝙ natura abhorret
ꝑſonas multū cōſimiles in actu illo ſociari. Multū igi
tur diſtāt qn̄ ſūt diſpes ī cultu. multū appropinq̄nt qn̄
ſunt iūcti cognatōe vel affinitate. vl' publice iuſticie ho
neſtate. Propinq̄tas ꝯſāguinitatis ē ex fructu mr̄imo/
nij. ſed affinitatis ex actu. iuſticia publice honeſtatis te
net mediū inter vtrūqꝫ. ⁊ ſic ſunt q̄ttuor impedimēta. ſ.
cultus diſpitas. cognatio. affinitas. ⁊ publice honeſta
tis iuſticia. Cōſiderat̄ iteꝝ ip̄m vinculū q̄ vinciunt̄ indi/
uidualit̄. ⁊ hoc nō pn̄t ꝯiungi q̄ ſūt alijs obligati. Obli
gari āut alīq ē dupl'r. aut deo. aut hoī Et hoī dupl'r. aut
ꝑ mr̄imoniū. ⁊ ſic ligamē. aut ꝑ ſeruitutem ⁊ ſic ꝯditio.
Obligari ſimil'r deo ē dupl'r. aut ꝑ votū. aut ꝑ id qd̄ hꝫ an
nexū votū vt ſacer ordo. ⁊ ſic ſūt alia q̄ttuor. ligamē. cō/
ditio. votū ⁊ ordo. Tertio circa mr̄imoniū cōſiderat̄ il/
lud ꝑ qd̄ ꝯhit̄. ⁊ ſic eſt cōſenſus. ⁊ hic reſpicit actū rōnis
⁊ ꝯ hūc ē error. ⁊ actū volūtatis ⁊ ꝯ hūc ē violentia. ⁊ ſic
ſūt duo. Quarto ꝯſiderat̄ vſus mr̄imōij. ⁊ h̄ dupl'r īpe/
dit̄. aut ꝑ impoſſibilitatē vtēdi ⁊ ſic ē īpotētia coeundi.
aut ꝑ abuſū. ⁊ ſic enormitas crimis. ⁊ ſic pꝫ nūerꝰ ⁊ ſuf
ficientia hoꝝ īpedimētoꝝ. ⁊ ꝙ ſūt in nūero determiato.
16 ſcꝫ. xij. ¶ Ad illud ġ qd̄ obī ꝙ malū ē modis infinitis

dōm ꝙ dyoniſiꝰ loquit̄ de malo q̄ntū ē de ſe. q᷑ ꝓuatio et
nō ens ē. ⁊ caret fine determiatōe. Si aūt loq̄mur de ma
lo ꝓut ei ſubſternit̄ actꝰ. vel ꝑ ꝯparatōꝫ ad bonū ꝙ ꝓuat̄.
ſic ponit in numeꝝ ꝑ reductōem. ⁊ ſpēs determiatas hꝫ
ſicut pꝫ in vicijs. Uerūtn̄ iſtud non valet ad ꝓpoſitum.
q᷑ īpedimēta mr̄imonij non ſūt defectꝰ vel mala. ſed et
alia bona huic icōpoſſibilia. ¶ Ad illud ꝙ obī ſcd̄o pe
nes accidentia. dōm ꝙ nō penes q̄cunqꝫ accidentia. vt 17
pote ꝙ ſit albus vel niger. ſed penes accidentia q̄ dire/
cte reſpiciūt mr̄imoniū q̄ntū ad aliqd̄ bonū ⁊ ita ſūt ī nu
mero determiato. ¶ Ad illud qd̄ ſūt circa ſingularia.
dōm ꝙ ſicut oꝑatōes ⁊ vtutū ſūt circa ſingularia. tn̄ ſmo
et cognitio ē de eis ꝓut reducūt̄ ad aliqd̄ vle. ꝑmo mō nō
hꝫ incertitudinē. ſcd̄o mō hꝫ. ſic in ꝓpoſito caſus emer/
gentes ſūt multi ⁊ innumerabiles circa ſpāles ꝑſonas.
tn̄ oēs ſub hac gn̄alitate impedimētoꝝ ꝯphēdūt̄. ⁊ ſic pꝫ
totum.

Onſequēter q̄rtū ad ſcd̄m articulū q̄r̄ de īpotentia
coeūdi. ⁊ circa h̄ duo q̄rūt̄. Pꝛīo q̄r̄ vtrū īpotētia
natal' coeūdi ſit īpedimētū mr̄imōij. Scd̄o q̄r̄ d̄ īpotētia
coeūdi accidētali q̄ eſt ꝑ maleficiū

¶ Queſtio. j. c

Q naturalis īpotētia coeūdi nō īpediat mr̄imonium
oſtēdit̄ q᷑ veꝝ mr̄imoniū ē ſine carnali coitu. ſꝫ q̄cunqꝫ
aliq̄s hꝫ ꝑfectū eē ſine aliq̄ nō īpedit̄ ꝑ defectū illi. ġ ⁊c.
¶ Itē volūtas cōtinēdi ī vtroqꝫ ꝯiugū n̄ ſoluit mr̄imo
niū. ġ nec neceſſitas ꝯtinēdi pari rōe. ſꝫ vbi ē īpotētia.
⁊c. ¶ Itē mr̄imoniū ē vinculū īſolubile. ſꝫ poſſibile ē im
potētiā coeūdi accidētalē ꝯhi. ġ ſi ꝑpetuū n̄ īpedit̄ acci/
dentali. nec mr̄imōiū īpedit̄ īpotētia coeūdi. ¶ Iteꝫ na
tural' īpotētia venit ex frigiditate in viro. ſꝫ frigiditas
ē accidēs. ġ pt̄ expelli ꝑ caliditatē. ġ ⁊ talis īpotētia. ſed
accidens cito tranſiēs non ſoluit vinculū ꝑpetuū. ġ ⁊c.
Sil'r obī de arctatiōe ex ꝑte mulieris. Contra. Ex li. iij.
de frigidis ⁊ maleficiatis. Sic puer q̄ non pt̄ reddere de
bitū non ē aptus ꝯiugio. ſic q̄ īpotētes ſūt minime ap/
ti ad contrahenda mr̄imonia reputant̄. ¶ Itē ī mr̄imo
nio obligat̄ hō ad reddendū debitū. ſed nullus pt̄ ſe obli
gare ad īpoſſibile. ſꝫ īpotēs coire n̄ pt̄ debitū reddere. er
go n̄ pt̄ mr̄imoniū ꝯhere. ¶ Itē ī mr̄imonio trāſit ptās
corꝑis viri in mulierē. ⁊ ecōuerſo. ſꝫ qn̄ alt̄ ē īpotēs non
trāſit ptās. q᷑ nihil dat qd̄ n̄ hꝫ. ergo ⁊c. ¶ Itē ſi mr̄imo
niū ē ī rmediū. ergo int̄ ꝑſonas int̄ q̄s nec officiū nec re
mediū pt̄ eē. n̄ pt̄ eē mr̄imoniū. ſꝫ h̄ ē ꝑ īpotētiā. ergo ⁊c. 18
¶ Itē ad h̄ ē auctas iuris. xxxij. q. j. q̄ dat liniam ꝯhēdi
alteri ꝑſonaꝝ ī cāu iſto. ġ n̄ ē mr̄imōiū. ¶ R°. dōm ꝙ im
potētia coeūdi natural'. aut ē tp̄alis aut ꝑpetua. Si tp̄a
lis n̄ īpedit. Si ꝑpetua tūc īpedit ꝯhendū ⁊ dirimit ꝯ/
trū. ⁊ ſi alter ꝯiugū petat ſeꝑatōeꝫ ſeꝑandi ſūt. ſi aūt ve
lit mutuo cohabitare pn̄t. vt q̄ n̄ pt̄ mlierē hr̄e vt vxorē.
hēat vt ſororē. ſꝫ q᷑ dubiū ē vtꝝ īpotētia tal' ſit ꝑpetua. idō
eccleſia vtrimqꝫ adhiber debitā diligentiā ad ſciēdā ꝑpe
tuitatē. ⁊ iducit cohabitare ꝑ tres annos ⁊ expiri actuꝫ
illū. ⁊ remedia ſi q̄ pn̄t eē ꝯ talē īpotētiā. ⁊ cū ꝓceſſerint
credit̄ iuramēto. vij. teſtiū. vel etiā inſpectōi clauſtroꝝ
alioq̄n ſtat̄ verbo viri. Decipit̄ tn̄ eccl'ia aliq̄n. ⁊ cū con
ſtet de deceptione. iubꝫ eos q̄s ſeꝑauerat ad ꝓora iura re
dire. Concedēdū ē igit̄ ꝙ īpotētia coeundi q̄ venit ex na
turali frigiditate mr̄imoniū īpedit ſi ſit ꝑpetua ſm̄ vita
tē. Qual'r āt cognoſcat̄ eiꝰ ꝑpetuitas. ⁊ q̄ ſit diligentia
adhibēda. h̄ ē iſterioris ſcie determiare vt iuriſtaruꝫ aut 19
medicoꝝ. ¶ Ad illud ġ qd̄ obī ꝙ verū mr̄imoniū ē ſine
carnali copula. dicēdū ꝙ veꝝ ē. ſꝫ n̄ ē ſine ordinabilitate
ad carnalē copulā. q᷑ ſic dictuꝫ fuit neceſſe ē ꝯſentire in
mutuā corpoꝝ ptātē. h̄ aūt ꝯſenſus nullus eſt. nec talis

obligatio in eo q̄ n̄ hꝫ poſſe exercēdi actū illū. ⁊ iō argu/
mētū nō valet. q: potētia coeūdi ꝗ̄tū ad legittimitatē
pſone ꝯ̄hētis ē ꝺ eſſentia. nō ſic actꝰ. Per h̄ pꝫ rn̄ſio ad
20 ſequēs. ꝙ volūtas ꝯ̄hēdi nō ipedit mr̄imoniuꝫ. qm̄ ad
huc manet ordinabilitas ad actū cū volūtate. q: nō ne/
ceſſe ē eē ꝑpetuā ꝓ eo ꝙ volūtas pōt verti. ⁊ iō nō ē ſile
21 ꝺ impotētia ⁊ volūtate. ¶ Ad illud ꝙ obr̄ ꝙ ē vinculū
inſolubile. ꝺōm ꝙ iſtud verū eſt poſtꝗ̄ ꝯ̄ctū ē legittime.
⁊ extūc ſi ſuꝑueniat illegittimas hec nō ſoluit mr̄imōiū.
ſed ſi ꝓuenit ipedit ꝯ̄ctiōeꝫ. ⁊ adeo ipedit. ꝙ ⁊ ſi videat̄
mr̄imoniū ꝯ̄trahi ſc̄m faciē hoim. tn̄ ſc̄m ꝟitatē nō ꝯ̄hit̄.
⁊ iō ꝺr̄ dirimere iā ꝯ̄ctū. nō q: illud vinculū īfringat. ſꝫ
tm̄ ē impedimētū qꝺ et ſi ꝺ facto ꝯ̄ſūmet̄ in facie hoim
22 nullā tamē ſoliditatē hēat. ¶ Ad illud qꝺ obr̄ ꝙ frigi/
ditas eſt accidens ⁊c̄. ꝺōm ꝙ frigiditas duplex ē. q̄daꝫ
accidentaliter. q̄dā cōplexionalit̄ ⁊ ꝑ naturā. Illa q̄ eſt
in hoīe accidentaliter pt̄ vt plurimuꝫ expelli ꝓ eo ꝙ ē a
praua cōplexiōe. Sed frigiditas q̄ eſt ex cōplexiōe ⁊ na
turaliter ineſt. ſicut in his q̄ ſunt inſenſibiles ꝑ naturā
vel ꝑ malā diſpoſitōeꝫ mēbri alicuꝰ ad hoc ordinati. vt
artitudo in muliere. ſi tāta eſt ꝙ nullū remediū adhibe/
ri poſſit ſc̄m iudiciū bonarū matronaꝝ. hec eſt q̄ ipedit
et hec eſt inſeꝑabilis ⁊ ꝑpetua. ⁊ ꝺ hac nō valet rō. Qꝺ
eīm ꝺr̄ ꝯ̄riū expelli ꝑ contrariū verū eſt vt dicit phs niſi
alterū inſit per naturaꝫ. ¶ Queſtio. ij.
¶ De impotentia coeūdi accidentali q̄ ē ꝑ maleficium.
vtrū ipediat mr̄imoniuꝫ. Et qꝺ ſic ꝓbat̄. xxxiij. q. j. ſi ꝑ
ſortiarias vel maleficas occulto. ſꝫ nūꝗ̄ niſi iuſto ꝺei iu
dicio ꝑmittēte ⁊ dyabolo ꝑparante cōcubitꝰ non ſequit̄
hortandi ſūt ⁊c̄. ⁊ poſt. ſi ſanari nō poterūt ſeꝑari vale/
bunt. ¶ Itē extra li. iiij. de frigidis ⁊ maleficatis in de/
cretali bonorū lr̄e vr̄e. vbi ē qꝺ ꝺ eo q̄ alias mulieres po
terat cognoſcere ſed nō ꝓpriā vxorē. In fine decretalis
infert̄. ipis ſeptima manu ꝓpinquoꝝ iuramento firmāti
bus ſe cōmiſceri carnaliter nō ꝑſſe. ꝓferatis ſn̄iam diuor
tij inter eos. ¶ Itē vbicūꝗ̄ talis cā ibi talis effectus. ſꝫ
frigiditas vel artitudo ipediebat ⁊ dirimebat ꝓpt̄ ipo
tentiā reddendi ꝺbitū. ergo cū talis cā ſit in maleficatis
videt̄ ⁊c̄. ¶ Itē maius ꝑiculū eſt in his q̄ pn̄t cōiungi
alijs ⁊ nō ſibi. ꝗ̄ in his q̄ nullis pn̄t cōiungi. q: nō pōt
eſſe multis occaſio adulterij ⁊ homicidij ⁊c̄. Si ergo ſe/
ꝑant̄ ꝓpt̄ impotētiā coeūdi cū q̄libet ꝓpter naturalem
defectū. pari rōe ꝓpter impotentiā coeūdi cuꝫ vna ꝓpt̄
maleficiū. ¶ Itē maleficia ſūt arte ⁊ ptāte ꝺmonū ſic̄
ꝺr̄ in auc̄te canonis ꝑus ꝓpoſita. ſꝫ dyabolꝰ ē potētior
⁊ verſutior ꝗ̄ hō. Si ergo hō pt̄ alteꝝ oīno reddere iha/
bilē ad actū mr̄imonij vel caſtrādo vel ſecādo ꝑ violen/
tiā. vel dādo medicinā. vel ꝑ virtutē lapidis aliquā oc/
cultā ſicut aliq̄ medici narrāt. vr̄ ꝙ multo fortius h̄ dia
bolus poſſit. ergo ꝑ maleficiū poterit pſtare efficax ipe
dimētū. ¶ Cōtra. hmōi ſortilegiū ē dyabolicū malefici
um. ſꝫ mr̄imoniū eſt remediū ⁊ diuinū bn̄ficiū. ſꝫ potēti
us ē diuinū bn̄ficiū ꝗ̄ dyabolicū maleficiū. ḡ potiꝰ mr̄i
moniū ſoluit maleficiū ꝗ̄ maleficiū excludit mr̄imoniū
¶ Itē nihil ipedit mr̄imoniū qꝺ eſt tꝑaneū. ſed malefi
ciū oē ē diſſolubile. ergo ꝑ maleficiū nō impedit̄ mr̄imo
niū. Qꝺ aūt ſit diſſolubile ꝓbat̄ ex ꝑte eius cui fit. modo
faciēdi. ⁊ ꝑ quē. Ex ꝑte eiꝰ cui fit. q: talia maleficia fiūt
ꝑ dyabolica ꝯ̄mertia q̄ nō hn̄t poſſe ſuꝑ viros ſctōs. q:
ipi ſunt triūphatores dyaboli. ḡ ſolū ſuꝑ pctōres. Sed
iſte pt̄ ꝺſinere eē pctōr. ḡ ⁊c̄. Ex ꝑte mōi q̄ fit. q: omnis
res vt dicit Chrꝰ. ꝑ eaſdē res deſtruit̄ ꝑ q̄s ꝯ̄ponit̄. er/
go ſi h̄ factū ē ꝑ maleficiū vel maleficia. ergo per illum
vel illa pōt deſtrui. Ex ꝑte eius ꝑ quē fit. q: ꝑ diaboluꝫ
ſed virtus dyaboli expellit̄ ab hoīe ꝑ exorciſmos etiam

quādo obſidet corpa. ḡ vr̄ ꝙ ſilr̄ ꝗ̄tū ad effectū maleficij
¶ Itē videt̄ ꝙ iſta maleficia nullꝰ vigoris ſint. q: qua
rōe hn̄t effectū in actū illū eadē rōne in actū oēm. ḡ ſic ꝑ
maleficia poſſent impedire coitū. ita poſſent ꝯ̄meſtiōꝫ
⁊ greſſū. et ſic ꝑimere totū mundū per ſuū ſortilegiū. qꝺ
credere eſt ſacrilegum. ¶ Itē ſi maleficiū impedit. aut
ꝺbilitando vim generatiuā. aut auferēdo facultatē ex/
eundi in actum. Si ꝑmo mō. ergo cum illa vis equalit̄
ſe habeat ad oēs. ſi impedit coitum ꝗ̄tū ad vnā. ipedit
ꝗ̄tū ad oēs. ſi ergo nō ipedit ꝗ̄tuꝫ ad oēs. ergo videt̄ ꝙ
ꝗ̄tum nec nullā. ⁊ ita nihil videt̄ dicere ꝙ poſſit cogno/
ſcere alias mulieres et non ſuā. Silr̄ argue de ſcꝺo mō
ſcꝫ auferēdo facultatē eundi in actū. ¶ Rꝰ. ꝺōm ꝙ aliq̄
dixerūt ꝙ maleficiū nihil erat in mūdo. nec alicuꝰ vis
niſi in ſola extimatione hoim q̄ multos naturales defe
ctꝰ attribuūt maleficijs ꝺmonū ꝓpt̄ ꝺfectū fidei. Sed
iſta poſitio derogat iuri ⁊ ꝺrogat opiniōi vulgi. et qꝺ
maiꝰ ē exꝑimēto. ⁊ iō iſtud n̄ hꝫ ſtabilitatē. Fuerūt ⁊ alij q̄
dixerūt ꝙ maleficiū nō impedit coitū niſi ad tꝑs. ſed tn̄
nullū ē ꝑpetuū. quia quodlibet diſſolui pōt vel ꝑ dyabo
lum vel ꝑ maleficium. vel ꝑ diuinū auxilium. ⁊ dixerūt
illud capl̄m ꝑmo ꝓpoſitum abrogatum. Sed certe ad
huc iſtud eſt ꝯ̄ exꝑimentū. et cōtra ius nouū. q: decretal̄
bonorū ꝑcipit in talibꝫ fieri diuorciū. cū exꝑimento pro
batū ſit multos habitaſſe ſimul ꝑ longū tēpus. ⁊ adhi/
buiſſe oꝑam magnā. et queſiſſe multa remedia ⁊ nihil
omnino valuiſſe ⁊ ideo per experientiam conuicit ec/
cleſia tale maleficium aliquādo eſſe ꝑpetuum. Ruſꝰ
quia multi ſunt qui remediū inuenerūt. cōuicit non ſeꝑ
eē ꝑpetuū. Et iō hoc maleficiū aliq̄n impedit. aliq̄n n̄ 23
Iō ſc̄m cōeꝫ doctoꝝ opinionē diſtinguēdū ē. ꝙ ipotētia
coeūdi accidentalis q̄ venit ꝑ maleficiuꝫ. aut eſt tꝑalis
aut ꝑpetua. Si tꝑalis. nō impedit. tūc autē pſumit̄ eſſe
tēꝑalis q̄n infra ſpacium triuꝫ annoꝝ cohabitantes. ⁊
quā poſſunt oꝑam dantes. ſiue ꝑ eccleſiaſtica ſacra. ſi/
ue ꝑ alia remedia ſaluari poſſunt. Si autēꝫ non ſanant̄
aliquo remedio. extūc pſumit̄ eſſe ꝑpetua. Hec autem
impotētia ꝑpetua aut p̄cedit legittimā cōtractionē mr̄i
monij. aut ſequit̄. Si p̄cedit facit perſonā illegitimam
ita ꝙ impedit ꝯ̄hendū ⁊ dirimit iā ꝯ̄ctū. Si ſequit̄ non
impedit. ſicut etiā ꝺ ſectis ꝺr̄ ca. xxxij. q. vij. vbi tale ca
pitulū īſcribit̄ ⁊ in lr̄a ponit̄. illi q̄ mr̄imoniuꝫ ſani ꝯ̄xe/
rūt. et vni ex duobꝫ aut amētia aut furor aut aliq̄ infir/
mitas accedit. ob hāc cām cōiugia taliū ſolui non pn̄t.
Similiter intelligēdū q̄ ab aduerſarijs excecant̄ aut mē
bris truncant̄. aut a barbaris ſecti ſunt. Et ſic ꝯ̄cedēdū
ꝙ ſicut ſectio q̄ reddit impotentē ad coitū facit ꝑſonam
illegitimā ſi p̄cedat ꝯ̄tractionē. nō facit ſi ſequat̄. q: ma
trimoniū nō pōt ſolui. niſi ꝑ mortē vel ſpūalē vel carna
lē. Unde extra ꝺ ꝯ̄uerſiōe ꝯ̄iugatoꝝ ex ꝑte tua. vbi ꝺr̄.
ꝙ mr̄imoniū inter legittimas ꝑſonas ꝑ v̄ba ꝺ p̄ſenti
ꝯ̄hit̄. in nullo pōt cāu diſſolui. vt viuēte reliq̄ alter poſ
ſit ad ſcꝺa vota trāſire. ſi igit̄ ſequat̄ ꝯ̄ctionē nō ipedit
ſi vero precedit ipedit ſi ſit ꝑpetuū. Duplr̄ aūt fit male/ 24
ficiū ꝑpetuū. Aut reſpectu oīs mulieris. ⁊ ſic reddit in
habilē ad oēm. Aut reſpectu vxoris. ſic reddit ihabileꝫ
ad illā. ſꝫ nō ad oēs. Chryſo. tales ſeꝑari ſc̄m iura poſ/
ſūt alijs copulari. nō ſic eſt de frigidis. q: ſi copulantur
alijs. ſcit ecclia ſe eſſe ꝺceptā. ⁊ iō retractat diuorcij ſen/
tentiā. Cōcedende ſunt igit̄ rōes oſtēdētes ꝙ maleficiuꝫ
pſtat ipedimētū mr̄imonio. ¶ Ad illud qꝺ obr̄ ꝙ potē/ 25
tius ē ꝺei beneficiū. ꝺōm ꝙ verū eſt ꝗ̄ id ꝯ̄ q̄s ordinatur
vt matrimoniū ꝗ̄ morbꝰ cōcupiſcentie. quia morbꝰ nō
viciat matrimonium ſed matrimonium excuſat. Sed
matrimonium non eſt ordinatum ad reſtituendum po

tentiam coeundi·⁊ iō maleficiū non vincit nec expellit
nec ex hoc ſeqtur ꝙ maleficiū ſit potenti⁹. ¶Ad illud
qḋ obꝛ̄ ꝙ diſſolui pt̄ ꝑ cām·⁊c̄·dōm·ꝙ oīe tale malefi/
26 ciū diſſolui pt̄ ꝑ deū·diſſolui etiā pt̄ ꝑ diabolū· ſed non
oīe diſſolui pōt ꝑ maleficū vel humanū cōſiliū·q2 ma
leficii ſicut ꝑ confeſſionē eoꝝ ſcit̄ aliq̄ maleficia ſcūt fa/
cere que ipi ad penitētiā cōuerſi non pn̄t deſtruere·nec
hoīes ſciūt ɔſiliū adhibere·ꝓpter h̄ ꝙ induſtria dyabo
lica ſupexcellit humanā·qm̄ humanū conſiliū deficit·⁊
deus ꝓpter meritū peccati ꝑteriti freq̄nter nō exaudit·
⁊ dyabolus ad hoc nō debet inuocari·nec eius patroci
niū implorari·hinc ē ꝙ tale maleficiū dicit̄ eē ꝑpetuum
¶Ad illud ḡ qḋ obꝛ̄ de culpa·dōm ꝙ non ſꝑ remotio
pene ſequit̄ remotionē culpe. Et ſimiliter ex ꝑte facien
27 tis multa poſſūt deſtrui q̄ nō pn̄t cōſtrui· Et ſimilit̄ ex
ꝑte exorciſmi·nō enī ſꝑ habet efficaciā in expulſionē di/
aboli·ꝑmittēte iuſto iudicio dei· ¶Ad illud qḋ obijci/
tur ꝙ nullū maleficiū aufert potētiā cōmedēdi· Dōm·
28 ꝙ ſicut diabolo ꝑmiſſa ē a deo ptās ſuꝑ ſerpētes magis
q̄ ſuꝑ alia aīalia in ꝑoꝛis facti memoriā· vn̄ plus ꝑ in
cātationes ſerpētes q̄ꝫ aues capiūtur· ſic q2 act⁹ ille vi
cioſus ē·⁊ quodāmō fetēs ⁊ vt plurimū ɔiungūt̄ homi
nes ad illū actū libidinoſe·ideo dyabolus plus h3 ibi
poſſe ⁊ plus ei ꝑmittit̄· ⁊ hoc ꝓbatur exēplo ſcpture et
auctē·qm̄ dr̄ in Thob·ꝙ demoniū nomīe aſmode⁹ virū
in lecto interfecit nō in ɔiuiuio ¶Ad illḋ qḋ vltimo ob
29 ycit̄ ꝙ equaliter ſe h3 vis illa ad oēs·dōm breuiter ꝙ ve
rum ē·⁊ ſi impediretur naturali impedimēto · equalit̄
impediret̄ q̄tū ad oīes·ſed q̄ a demoniaco impeditur
qui aſſiſtit ex ſe obijcit ſ̄m petitionē ſortilege mulieris ī
petrāte hoc merito infidelitatis·ſicut fidēs impetrat vt
deus aſſiſtat ad faciēda miracula· ſic ſortiaria reſpectu
ꝑſone determinate facit ſortilegiū·q2 dyabolus ī actu il
lo ꝑito eſt ⁊ nō in alijs·⁊ tunc vel ꝓpa virtute vel ꝑ her
bam vel lapidē vel naturā occultā vim impedit ne ī ac/
tum exeat·nō reſpectu alteri⁹ mlīeris·q2 ad hoc inuita/
tus fuit·aut q2 dn̄s nō ꝑmittit·occultū eīn dei iudicium
hic latet·ſicut patet in vxore thobie·

Conſequēter q̄tū ad terciū articulū querit̄ de de
fectu ſiue impedimēto q̄ venit ex ꝑte liberi arbi
trij·⁊ circa hoc duo q̄runt̄· Primo q̄r̄ de ꝑuerſi/
tate rationis que eſt in furioſis· Secundo de ſubuerſi/
one voluntatis in inceſtuoſis·

¶Queſtio·j· e·

Utrum furia impediat mr̄imonium. Et videt̄ ꝙ ſic· q2
mr̄imoniū ē tm̄ ɔſentientiū· ⁊ conſenſus ē rōne vtentiū·
ſ3 furioſi nō vtūtur rōe·ergo·⁊c̄ ¶Itē plus tollit conſē
ſum ſtulticia q̄ꝫ error· Sed error impedit mr̄imonium
ḡ multo magis furia· ¶Itē furioſus non pōt ſtare in
iudicio nec teſtificari·ḡ nec ɔtractū facere· Sed plus ē
ɔtractum facere rōne ſui coꝛꝑis q̄ꝫ rex· ergo ſi mr̄imo/
niū eſt ɔtractus reſpectu ꝓpꝛij coꝛꝑis· patet·⁊c̄· Item
furioſus nō meret̄ nec demeret̄·ſ3 oīs q̄ ſuſcipit ſacra
mētū ſuſcipit ad meritū vel demeritū · vel digne vel in/
digne·ergo furioſus nō pōt ſuſcipe ſacrm̄· ⁊ ſic nec ma
trimoniū· Cōtra mr̄imoniū ē ad ꝓcreandū ꝓle3 ad cul
tū dei·ḡ q̄ pt̄ h̄ facere pt̄ matrimoniū ɔtrahere·ſ3 furio/
ſus pt̄ generare·ḡ ⁊c̄· ¶Itē furia ꝓuenit accidētaliter
ſed matrimoniū eſt vinclm inſolubile· ḡ furia nō impe
dit matrimoniū· ¶Itē ſi a furia pōt quis liberari ⁊ ne
mo pōt ſcire vꝝ ſit ꝑpetua· ſed impotentia cocundi n̄
ī pedit niſi ſi; ꝑpetua ſ̄m ſētātē vl' ꝓbabilit̄ ɔiciat̄·ḡ
⁊c̄· Itē furioſ⁹ pt baptizari ⁊ recipit ſacrm̄ baptiſmi·ḡ
30 ɔſili rōe pt̄ mr̄imoniū ɔhere· R̄ᵒ·dō·ꝙ circa h̄ diſtigue
dū ē·q2 furia aut ɔcomitat̄·aut ꝑcedit·aut ſeq̄tur· Si
ɔcomitat̄·tūc q2 furioſ⁹ n̄ h3 ptāte ɔſētiēdi·īpedit mr̄i/
moniū ⁊ nullū ē· Si āt ꝑcedit·⁊ ille h3 lucida īnt̄ualla·
vel ſeq̄t̄·mr̄imoniū n̄ īpedit· Rōes ḡ ꝓbātes ꝙ īpedit
ꝓcedūt ea via q̄ furia ē tꝑe ɔſēſ⁹ ⁊ ſ̄m actū· Si vō nō eſ
ſet actu furioſ⁹ ſ3 habitu·etiā ſi haberet lucidū īnt̄uallū
nō deberet ɔtrahere ꝓpt̄ ꝑiclm·q2 tal' ꝓlē neſcit educar̄
nec cū vxore debite cohitare·tn̄ ſi ɔheret ɔctū eēt· ¶Ad 31
illḋ vō qḋ obꝛ̄ ī ɔrīū ꝙ pt̄ ꝓcreare ꝓlē·dō·ꝙ ſ̄m ſtatū
nō pt̄·q2 neſcit etiā filios educare. ꝑterea ſi hoc poſſ3·n̄ 32
ſeq̄ret̄·q2 h̄ n̄ ē totū eē mr̄imonij ¶Ad illḋ qḋ obꝛ̄ ꝙ ac/
cidētalit̄ venit ⁊ recedit·dō·ꝙ et ſi mr̄imoniū ſit ɔctū ꝑ
furiā·nō tn̄ ſoluit̄·ſ3 īpediri pt vt n̄ ɔhat̄· ⁊ ſi etiā ɔhat̄
nihil fiat niſi poſtmodū ɔſētiat cū habuit īnt̄ualla luci
da ¶Ad illḋ qḋ obꝛ̄ ꝙ pt̄ liberari a furia·dō·ꝙ n̄ ē ſile· 33
de furia·⁊ de īpotētia coeūdi·q2 furia īpedit rōe ɔſenſ⁹·
⁊ ɔſenſ⁹ ē in vno actu ⁊ ī modico tꝑe·⁊ iō ſi tūc ſit furia
cū tollat ɔſenſū īpedit mr̄imoniū· S3 īpotētia coeūdi
eſt ɔ̄ mr̄imonij viū nō ɔ̄ cōſēſū· ⁊ q2 vl⁹ totū tꝑs vite cō
cernit·iō nō ē īpedimētū niſi ꝑtēdat̄ ꝑ totā vitā·⁊ ſic p3
illḋ ¶Ad illḋ qḋ obꝛ̄ de baptiſmo·dō·ꝙ nō ē ſile· q2 ba/ 34
ptiſm⁹ ē ſacrm̄ ɔ̄ oꝛigiale·qḋ q2 ꝑ aliū ɔctū ē·ſufficit ali
en⁹ ɔſenſ⁹·nec opꝫ intueuire ꝓpꝛiū·nō ſic in ꝓpoſito·
īmo opoꝛtet ꝙ contrahens conſentiat·

¶Queſtio·ij f

De ꝑuerſione volūtatis ⁊ inceſtuoſis· vtputa cum q̄s
iacet cū vxoris ſoꝛore·q̄r̄ ergo·vꝝ tale crimē impediat
mr̄imoniū ⁊ faciat ꝑſonā illegittimā. Et ꝙ ſic videt̄ ꝑ
auctēs q̄s adducit mgr̄ ī lr̄a· ¶Itē h̄ ipm̄ ꝓbat̄ rōe· q2 in
q̄ q̄s peccat ī h̄ toꝛq̄nd⁹ ē·ſ3 inceſt⁹ iſte fuit ɔ̄ bonū mr̄i
monij·ergo ī eo d3 puniri ¶Itē affinitas ɔhit̄ ī copula
carnali·ſ3 affinitas īpedit mr̄imoniū ɔhēdū ⁊ dirimit
iā ɔctū ſic̄ ⁊ ɔſāguītas vel ꝯgnatio·ḡ ſi fact⁹ eſt affinis
vxori n̄ iā māet mr̄imoniū ¶Itē ꝙ ſaltē n̄ dēat redder̄ de
bitū vr̄·q2 q̄cūq3 coit cū ɔſāguīea vel affine peccat moꝛ
talit̄·ſ3 null⁹ tenet̄ peccare moꝛtalit̄·ḡ n̄ tenet̄ redder̄ de
bitū. Cōtra·vxoꝛ n̄ d3 puniri ī pctō viri·ḡ n̄ ꝑuat̄ viro
⁊ ſi h̄·ḡ iſte ē vir ⁊ pt ab eo petere debitū·gᵒ ſi māet vīcu
lū relatōis ī vtroꝫ extremo · gᵒ ⁊ iſta ē vxoꝛ ⁊ ille vir·
Itē ꝙ moꝛtua vxore poſſit ɔhere cū alia vr̄· q2 oē crimē
pt̄ deleri ꝑ pn̄iam·gᵒ ſi oīno deleto crimīe n̄ d3 durar̄
pena·vr̄ ꝙ talis poſſit ɔhere ¶Itē eſto ꝙ ɔhat nūquid
eccl'ia ſeꝑabit·ɔſtat ꝙ n̄·gᵒ inceſt⁹ n̄ īpedit mr̄imonium
R̄ᵒ·dō·ꝙ aliq̄s pt̄ ɔmittere īceſtū ɔgnoſcēdo ſoꝛorē vx 35
oris ſue dupliciter· Aut an̄q̄ꝫ ɔhabat mr̄imoniū cū ſoro/
re·aut p⁹ ɔctionē Si p⁹ ɔctionē mr̄imonij· mr̄imoniū
illḋ n̄ ſoluit̄·amittit tn̄ ius petēdi debitū·nō tn̄ reddēdi
q2 n̄ potuit pctm̄ ei⁹ ꝑiudicare vxori niſi fuerit ɔſcia ſce
leris· Int̄ dicit̄ etiā tali ab eccleſia vt n̄ ɔhat cū alia·etī/
am poſt moꝛtua·diſpēſat̄ tn̄ cū eo maxime ſi timet̄ ḋ foꝛ
nicatōe q2 ē iuuenis· Si vō ɔhat·nō deb3 ſeꝑari oīno·
ſ3 ad tꝑs ad pn̄iaꝫ faciēdā·peccat tn̄ ɔhēdo ſine eccl'ie li
cētia· Si āt ɔgnouit ſoꝛorē an̄ mr̄imonij ɔctionē·etiā p⁹
ſpōſalia de futō·nullū ē mr̄imoniū ɔctū rōe affinitatis
vn̄ ſeꝑandi ſūt iudicio eccleſie·⁊ mulier pt̄ nubere· vir
āt q̄tū ē de rigore iurꝭ nubere n̄ pt̄·⁊ ī h̄ caſu intelligunt̄ 36
auctēs a mgr̄o īducte ¶Ad illḋ qḋ obꝛ̄ de crimīe·dō·ꝙ
q̄uis ſit hō puniēdus ꝑ crimīe q̄tū ē de rigoꝛe· diſpēſa
tur tn̄ vbi timet̄ ꝑiculū ⁊ detrahit̄ ſeueritati· ¶Ad illḋ 37
qḋ obꝛ̄ de affinitate·dō·ꝙ affinitas ſuꝑueniēs n̄ diſſol/
uit mr̄imoniū iā ɔctū·q2 qḋ firmū ē n̄ pt infirmari aliq̄
caſuali vel accītali ſuꝑueniēte· ¶Ad illud qḋ obꝛ̄ de de/ 38
bito·dō·ꝙ ipē ī petēdo ɔgnoſcit affinē·ſ3 ī reddēdo co
gnoſcit vxorē·q2 illa petit affectu vxoꝛio·⁊ petit ius qḋ
h3 in eo·⁊ ideo tenet̄ ille reddere·